

Leader-rahoitus ja Karhuseudun palvelut yhdistyksille

Suuri Energiailta 12.4.2022
Mimmi Virtanen

Karhuseutu

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Karhuseutu

Esityksen sisältö:

Lyhyesti Leader-toiminnasta ja Karhuseudusta

Energiaa elämään -hankkeen palvelut yhdistyksille

Leader-rahoitus yhdistyksille

Leader on toimintaa, neuvontaa ja rahoitusta!

- Satakunnassa 5 Leader-ryhmää
- Suomessa 54 Leader-ryhmää
- EU:n alueella yli 2 500 Leader-ryhmää

Leader on alusta loppuun paikallista:

Leader-ryhmä on **paikallinen kehittämissyhdistys**. Kunkin Leader-ryhmän toimintaa ohjaa **paikallinen kehittämisohjelma**, joka määrittää, mitä Leader-ryhmä rahoittaa. Hankkeista päättää **paikallisista ihmisistä koostuva hallitus**.

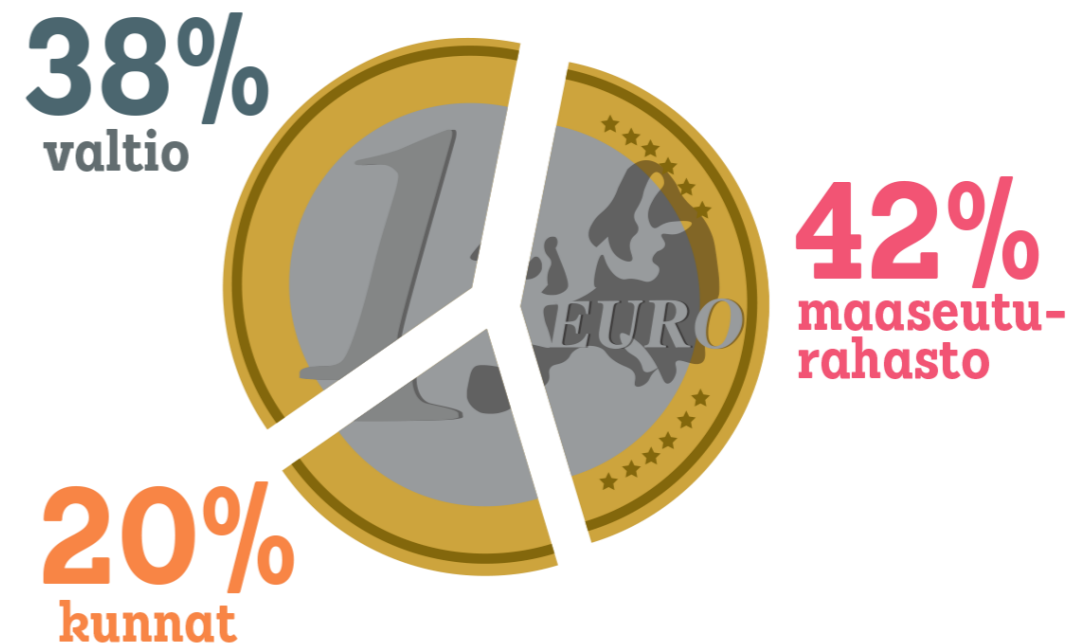
Rahoitusta yhdistysten ja yritysten ideoille – elinvoimaa maaseudulle!

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta eli maaseuturahastosta **myönnetään tukia yrityksille ja yleishyödyllisille yhteisöille**. Tukia myöntävät ELY-keskukset tai Leader-ryhmät.

Leader-rahoitus koostuu EU:n, valtion ja alueen kuntien osuuksista.

Leader Karhuseutu

LEADER

Karhuseutu

- Perustettu vuonna 1997.
- Porin keskusta-alue rajattu pois maaseuturahaston tukien piiristä.
- Rahoituskehys 2014-2022 noin 7 miljoonaa euroa. Jäljellä tällä hetkellä noin 500 000 euroa.

Vuoden 2014 jälkeen Karhuseutu on rahoittanut **noin 350 yritysten ja yhdistysten isompaa ja pienempää hanketta!**

**Karhuseudun paikallinen kehittämisohjelma:
Otso osaa 2014-2022 yksi painopiste on Ympäristö ja energia
– näitä hankkeita halutaan edistää!**

**Energiaa
elämään
-hanke auttaa
yhdistyksiä
kohti
kestävämpää
toimintaa!**

**energiatehokkuus &
uusiutuva energia**

**kierrätys ja muu
kiertotalous**

**ympäristön
säästäminen &
luontokadon torjunta**

**Karhuseutu auttaa yhdistyksiä ja yrityksiä kehittämään
toimintaansa ympäristöystävällisemmäksi ja
energiatehokkaammaksi
Energiaa elämään -hankkeella:**

**hankkeen avulla Karhuseutu edistää erityisesti
seuraavia kestävän kehityksen tavoitteita**

Karhuseutu rahoittaa, neuvoo ja auttaa toteuttamaan

- **Rahoitusta:** "Ekotuki" energiatehokkuuteen, kiertotalouteen ja luonnonympäristöihin liittyviin investointihankkeisiin. Haetaan Karhuseudusta, autetaan myös idean muotoilussa.
- **Järjestetään yhdessä:** koulutus, tapahtuma, luento tai muu tilaisuus teemoihin liittyen ja opitaan uutta tätä kautta. Tilaisuuden kustannukset (mm. luennoitsija, tarjoilut) Karhuseudun hankkeen kautta.
- **Suunnitellaan yhdessä kokonaisvaltaisemmin** kylän / yhteisön toimintaa ja etsitään ratkaisuja haasteisiin: Esim. miten parantaa energiatehokkuutta tai käyttöastetta kylätalolla, miten huomioida ympäristöasiat omassa toiminnassa....

**Karhuseudun
EE-hankkeen kautta
voidaan tarjota
yhdistyksille maksutta
erilaisia
asiantuntijapalveluita,
joilla edistetään
ekologista
kestävyyttä!**

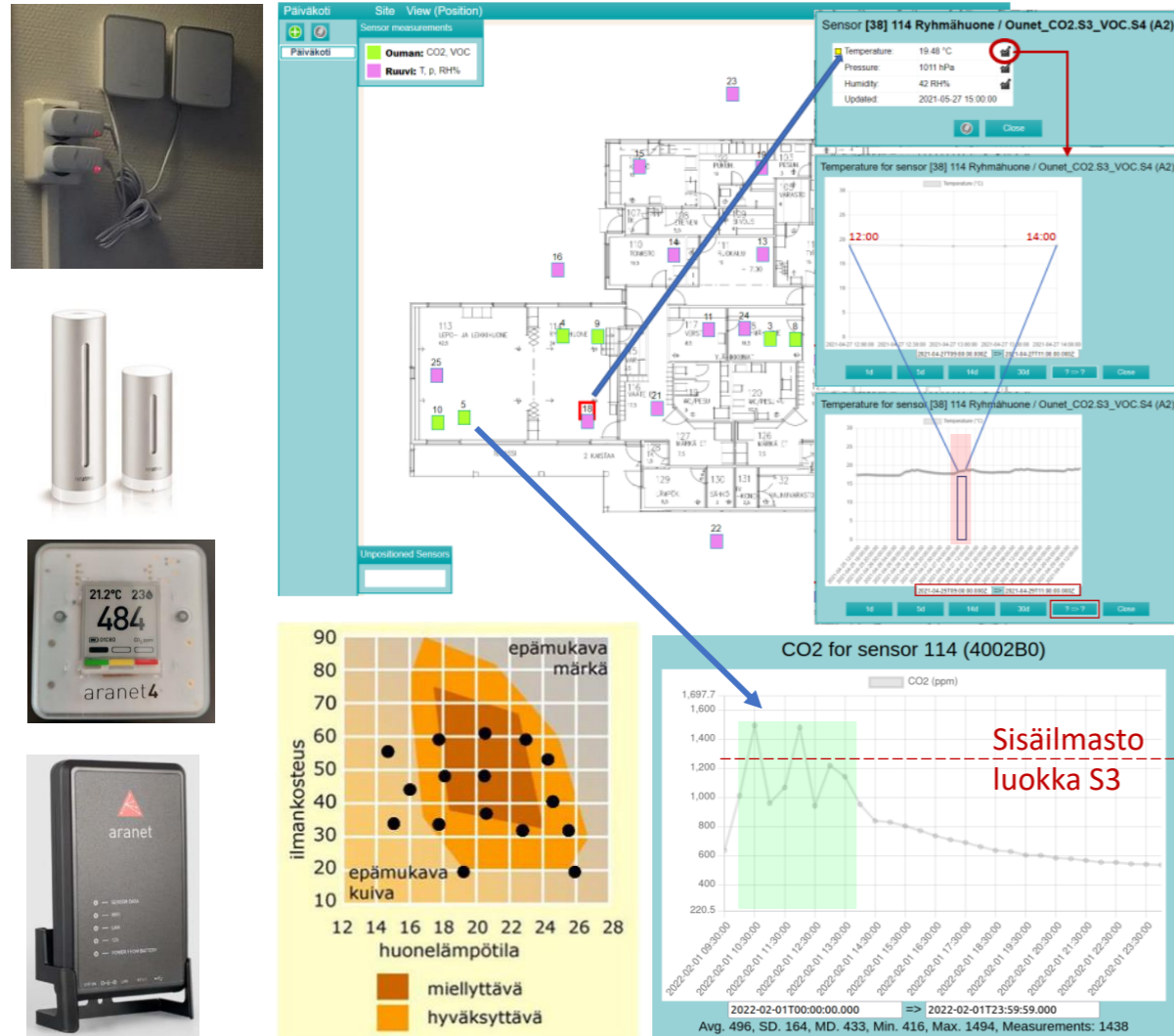
Verkostot apuna: KIEMI-hanke

Vähemmällä enemmän – Kohti kiinteistöjen energiaminimiä

- KIEMI-hankkeessa tavoitteena on parantaa kiinteistöjen energiatehokkuutta löytämällä kuhunkin käyttötilanteeseen sopiva ”energiaminimi”
- Hankkeessa pilotoidaan aidoissa ympäristöissä energiatehokkuutta edistäviä ratkaisuja energian säästämiseksi
- Hankkeessa toteutettavien ratkaisujen avulla:
  - ✓ **Saavutetaan kustannussäästöjä**
  - ✓ **Parannetaan asumisviihtyvyyttä**
  - ✓ **Pienennetään kiinteistöjen lämmityksestä syntyvää hiilijalanjälkeä**

Verkostot apuna: KIEMI-hanke

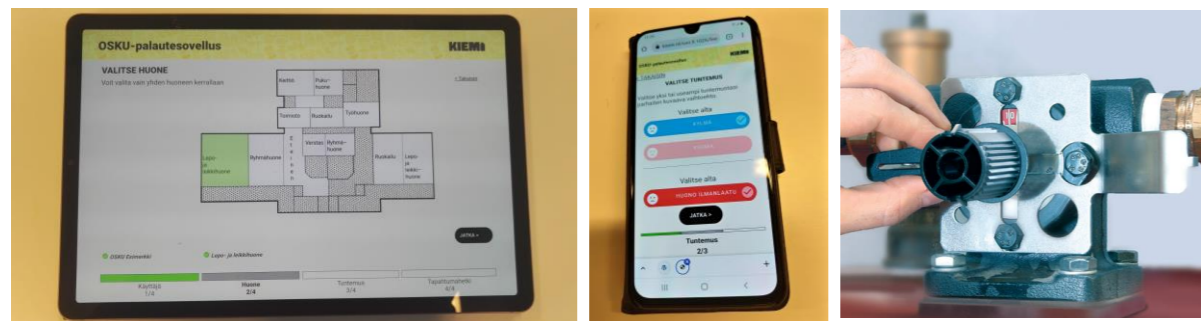
Miksi?

- Asuntojen lämmityskustannukset muodostavat suurimman osan asuntojen energiakulutuksesta

Pilotit

- Tampereen Yliopiston Porin yksikön KIEMI-projektissa kehitetään ja pilotoidaan keinoja asuntojen energiakulutuksen minimointiin asumismukavuutta vähentämättä
- Tule mukaan pilotoimaan kanssamme ratkaisuja energiatehokkuuden parantamiseksi**
- Ota yhteyttä!

Jari Soini
KIEMI-hankeen projektipäällikkö
puh 040 8262 890
jari.soini@tuni.fi

Leader-rahhoitus yhdistyksille

Yleistä yhdistysten Leader-hankkeista

- Hankkeiden on oltava **yleishyödyllisiä** – ei voiton tavoittelua tai pienen piirin toimintaa.
- Hankkeissa **syntyy aina jotain uutta**. Yhdistyksen perustoimintaan tai korvausinvestointeihin tukea ei voi saada.
- Tuki vähintään 5000 e eli riippuen hankkeesta, koko projekti minimissään n. 8000-12000 e. Oman rahan osuutta voi korvata **talkootyöllä**.
- Ei saa aloittaa toimenpiteitä ennen kuin virallinen hakemus jätetty → tukea ei myönnetä jälkikäteen
- Tuki **maksetaan jälkikäteen**
- Haku jatkuva.

Talkootyön arvo =
15€ /h (henkilö)
45€/h (henkilö + kone)

Leader-hankkeen kokonaiskustannukset
= Leader-tuki + yksityinen rahoitus (talkoot + eurot)

Karhuseutu

Kahdenlaisia hankkeita!

INVESTOINTIHANKE

tavallisesti 50% Leader-tukea ("ekotuki" nyt 70%)

Tukea myönnetään rakentamiseen, kone-, harrastus- ja laitehankintoihin, kalusteisiin ja aineettomiin investointeihin. Esim. Kokoontumistilat, kulttuuri, harrastusmahdollisuudet, luonnon virkistyskäyttö, maisemanhoito, terveys ja turvallisuus.

KEHITTÄMISHANKE

Tavallisesti 70% Leader-tukea

Uuden toiminnan käynnistämistä ja kokeilua sekä vanhan toiminnan kehittämistä, eli uusia palveluita, kerhotoimintaa, tapahtumia. Uutta toimintaa, jotka jatkuu hankkeen päätyttyä. Koulutusta ja tiedonvälitystä...

Jos on idea, aina kannattaa kysyä mahdollisuudesta saada tukea. Ei tarvitse tietää hankemuotoa tai muuta, Leader-ryhmä auttaa!

Karhuseutu

Ekotuki eli korotettu 70%:n tuki investointeihin

Hanke voi saada korotetun 70%:n tuen, jos

- **se parantaa energiatehokkuutta tai edistää uusiutuvan energian käyttöönottoa.** Hankkeen tavoitteena on selkeä päästövähennys (esim. ilmanlämpöpumput, aurinkoenergia, maalämpö)
- **se edistää kiertotaloutta paikallisesti** (esim. yhteisölliset kierrätyspisteet, kyläkompostorit, tilojen kestäväää käyttöä tukevat toimet, yhteiskäytön edistäminen)
- hankkeen tavoitteena on **säästää ympäristöä kokonaisvaltaisesti tai torjua luontokatoa.**

Hankkeessa voi olla muitakin toimenpiteitä, mutta pääpaino on oltava ympäristöä säästävissä toimenpiteissä. !

**70%:n
hanke-
ideoita
muualta**

**energiatehokkuus &
uusiutuva energia**

**kierrätys ja muu
kiertotalous**

**ympäristön
säästäminen &
luontokadon torjunta**

energiatehokkuus & uusiutuva energia

Kätkänjoen kyläyhdistyksen kylätalolla Alavudella siirryttiin öljystä ja pelletistä maalämpöön. Kylätalolla tehty jo aiemmin uusiutuvan energian käyttöön ja energiatehokkuuteen liittyviä investointeja Leader-rahoituksella. Myös aurinkoenergiaa hyödynnetään. [Lue lisää hankkeista!](#)

Jämsän Voimavara ry: kunnosti Särkijärven kuntotaloa energiatehokkaammaksi uusimalla valaistusta ja hankkimalla aurinkokennopuhaltimia. Myös saunan, avantopumpun ja lukituksen etäohjaus lisää energiatehokkuutta ja vähentää autolla liikkumista. [Lue lisää talosta!](#)

kierrätys ja muu kiertotalous

Eurajoen **Sydänmaan pienviljelijä- ja kyläyhdistys** hankki sähkökäyttöisen klapikoneen kaikkien kyläläisten yhteiseen käyttöön. Myös muut lähialueen asukkaat voivat kysyä mahdollisuutta saada konetta käyttöön. Leader-hankkeen ehtona oli mm. käyttökoulutus, joka koronatilanteen vuoksi toteutettiin ohjevideoina. [Lue lisää Leader-hankkeesta](#)

Lantulan seudun kyläyhdistyksen hankkeessa kehitettiin kotitalouksien jätteiden keräystä ja lajittelua. Asukkaille järjestettiin mm. asiantuntijaluentoja ja ohjattiin kädestä pitäen. Paikallinen jäteyhtiö tarjosi kylätalolle hankkeen ajaksi käyttöön Molok-syväkeräyssäiliöt. Toisella hankkeella hankittiin kyläkompostori. [Lue lisää Leader-hankkeesta](#)

Kuva: Lantulan seudun kyläyhdistys

Karkun kyläyhdistyksen kyläkasvimaalla luotiin kylän yhteinen kasvima. Kyläkasvimaalla suoritetaan maanparannus- ja perinneympäristön ylläpitotoimenpiteitä sekä kasvinviljelyä palstoilla. Yhteistyötä tehtiin SasKyn oppilaitoksen ja vastaanottokeskuksen kanssa. [Lue lisää Leader-hankkeesta](#)

ympäristön säästäminen & luontokadon torjunta

Luopioisten Yrittäjien ympäristökasvatushanke innostaa lapsia ja nuoria mukaan vesiensuojelutyöhön. Hanke kouluttaa pälkäneläisnuorista vesiensuojelulähettiläitä ja koululaisten vesistöpujan ohjaajia. [Lue lisää Leader-hankkeesta](#)

Puhdas Mannervesi ry:n hankkeella rakennetaan kosteikkoja Pyhärannan Kaukkaan. [Lue lisää Leader-hankkeesta.](#)

NYT AUKI: kehittämisteemahanke

Haku 30.4.2022 asti auki, jonka kautta rahaa pienempään kehittämiseen. Alahankkeen minimikustannukset on 500 €/hankehakija.

Yhdistykset ja kylät,
tässä loistava
mahdollisuus
kehittää jotain uutta
esimerkiksi
kierrätyksen,
energiatehokkuuden
tai ympäristön
saralla!

- Tempaus tai tapahtuma? Luentosarja? Suunnitelma tai selvitys? Kerhotoiminnan käynnistäminen?
- Voi sisältää mm. **ostopalveluita** asiantuntijan tekemiin kartoituksiin, selvityksiin, luentoihin, **palkkoja** ja myös **pieniä investointeja**.
- Tavoitteena: kehitetty **toiminta jatkuu** hankkeen jälkeen.

Tukikelpoiset kulut investoinnissa

Rakentaminen:

- rakentamisen tarvikkeet ja materiaalit
- ostopalvelut (sähkömies, kaivinkone jne.)
- koneiden ja laitteiden vuokrat
- kiinteästi tulevat laitteet (esim. ilmalämpöpumppu jne.)
- konkreettinen talkootyö (suunnittelu ja kokoukset ei hyväksyttäviä)

Koneet ja laitteet:

- Kone-, laite- ja välinehankinnat, esim. korkeushyppypatja tai äänentoistolaitteet

Muut kustannukset:

- palo- ja talkoovakuutus
- talkoolaisten ruokailut
- matkakulut (valtion matkustussääntö)

Karhuseutu

Tukikelpoiset kulut kehittämisessä

- Palkat (hankkeeseen palkattavat henkilöt)
- Palkkiot (esim. luentojen puhujat, pelien tuomaripalkkiot yms)
- Matkakulut (matkalaskut, julkinen jos mahdollista, Valtion matkustussääntö)
- Ostopalvelut (esim. asiantuntijapalvelut, materiaalien painatus jne)
- Vuokrat (tilaisuuksien vuokrat, työntekijän työtila)

- konkreettinen talkootyö (esim. maan tasoitus, kahvituspisteen pitäminen tapahtumassa, mainosten jakaminen jne)

Muut kustannukset:

- talkoovakuutus
- talkoolaisten ruokailut
- pienhankinnat (1200 € / hankinta ja 3600 € / vuosi)

Karhuseutu

Hanketta suunnittelevan olennaisia mieltä:

TARVE

Mitä ongelmia hankkeella pyritään ratkomaan? Mihin asioihin tulisi hankkeen myötä parannus?

KENELLE

Kehen ongelmat vaikuttavat ja kuka hankkeen tuloksista hyötyy?

KUKA

Kuka hankkeen toteuttaa?

TULOS

Mitä hankkeella saavutetaan ja mikä on pidemmän aikavälin hyöty? Mikä muuttuu?

Karhuseutu

Miten haetaan?

1. Kun on idea, ota yhteyttä Karhuseutuun.
2. Muotoillaan idea hankkeeksi – hankesuunnitelma, kustannusarvio ja tarvittavat liitteet
3. Sähköinen haku Hyrrä-järjestelmässä (tarvitaan Y-tunnus ja Suomi.fi -tunniste)
4. Hakemuksen allekirjoitus ja vireilletuloilmoitus - nyt voi aloittaa omalla riskillä!
5. Karhuseudun hallitus tekee rahoituspäätöksen, Satakunnan ELY laillisuustarkastuksen
6. Toteuta hanketta ja kerro siitä muillekin! 😊
7. Maksatus jälkikäteen toteutuksen mukaisesti.

Karhuseutu auttaa hankkeen joka vaiheessa, joten ota yhteyttä matalalla kynnyksellä!

Karhuseutu

Kalenteri

- **Mikä Leader-tuki?**
Rahoitusinfot yhdistyksille ja yrityksille ke 20.4. ja ti 4.5. verkossa.
- **Hankesparraamo** joka torstai klo 17-18 verkossa. Voi tulla kysymään kaikkea hakemiseen liittyvää. Voi saada apua esimerkiksi kustannusarvion tai hankesuunnitelman laadintaan.

Mikä Leader-tuki?
Karhuseudun rahoitusinfot:

29.3.
20.4.
4.5.

*Yhdistykset
& yritykset,
nyt kuulolle!*

klo 17.00-18.00 Teams

 Karhuseutu   Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Aikataulu tukihaussa: viimeiset hankepäätökset tehdään syksyllä, joten toimi nyt! Nyt haettavia hankkeita voi toteuttaa 2024 loppuun. Uusi kausi ja uudet rahat (luultavasti) 2023, mutta luvassa katko hakuun.

Miksi kannattaa kiinnostua kestävyysasioista?

- ★ Energia- ja materiaalitehokkuuden parantaminen auttaa **säästämään rahaa.**
- ★ Ympäristöstä huolehtiminen **lisää viihtyisyyttä.**
- ★ Jakamistalous ja yhteiset koneet on tuttu juttu maaseudulla. **Hyödynnetään omaa osaamista** ja otetaan mallia vanhasta tulevaisuuden omistamiseen ja kuluttamiseen.
- ★ Toimeen tarttuminen vähentää huolta ja tekee toiminnasta entistä merkityksellisempää. **Tämä voi houkutella myös uusia tekijöitä mukaan toimintaan!**
- ★ Kestävyys tulee tulevaisuudessa olemaan **yhä tärkeämpi osa erilaisten avustusten ja rahoituksen myöntämistä.**
- ★ Kestävät ratkaisut edistävät **hyvää elämää maaseudulla myös tulevaisuudessa.**

Yhdistyksillä monia tapoja edistää ekologista kestävyyttä, se voi säästää aikaa ja rahaa ja olla myös hauskaa ja palkitsevaa!

- Pesäpaikkoja kolopesijöille! Pihlajaveden kyläyhdistys rakensi [Pönttöpuiston](#).
- Biohiiletyksellä risut ja oksat maanparannusaineeksi - samalla sidotaan hiiltä! [Tutustu biohiiletykseen](#)
- Ympäristöön liittyviä kerhoja tai tapahtumia lapsille. Lue esimerkkijuttu [Ötökän elämää-päivästä](#)
- Katse luontosuhteeseen - [Jäppilän taidekätöt](#) innostavat liikkumaan luonnossa!
- Keräyslaatikko vieraskasvijätteelle
- Ehkäistään ympäristön saastumista - kolme suunnistuseuraa hankki yhteisen [käymälävaunun](#) viikkorasteille ja tapahtumiin.
- Sähkölukot kylätalolle käyttöastetta parantamaan ja avainrallia vähentämään?

karhuseutu.fi

Selaa
Ruokaviraston
hankerekisteristä
rahoitettuja
Leader-hankkeita!

Kiitos!

Ota yhteyttä niin ideoidaan yhdessä!

Mimmi Virtanen
hankekoordinaattori
Energiaa elämään -hanke
mimmi.virtanen@karhuseutu.fi
p. 044 792 9000

[Tutustu: karhuseutu.fi/yhdistyksille/energiaa-elamaan](https://karhuseutu.fi/yhdistyksille/energiaa-elamaan)

LEADER

Karhuseutu

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

